

AL ELİMİ

Nasreddin Hoca her sabah olduğu gibi eşiği Karakaçan'a azığını yükleyip koyulmuş yola. Türkü söyleye söyleye tarlaya giderken epey keyifliymiş. Uzun yoldan gideyim, demiş. Gölün etrafından dolanırken bir kalabalık görmüş. Hemen merakla yaklaşmış. Daha "Neler oluyor?" diye sormadan bir de bakmış ki köylülerden biri boğuluyormuş. Boğulan adamsa, yardım etmek isteyenlere bir türlü elini uzatmıyormuş.

Nasreddin Hoca düşünmüş, boğulan adamı nereden tanıyorum, demiş kendi kendine. Sonra hatırlamış. Adam pazarda cimriliğiyle tanınan bir kişiymiş. Kimseye günahını bile vermezmiş. Nasreddin Hoca bakmış olacak gibi değil, "Çekilin!" diye bağırmış. "Al elimi, kardeşim." demiş. Adam, Nasreddin Hoca'nın elini tutmuş ve gölden çıkmış. Etraftakiler şaşmış bu işe. Nasreddin Hoca gülmüş. "Yahu bilmez misiniz, bu adam kimseye bir şey vermez, cimridir. Al elimi dediğim için elini uzattı." demiş ve yoluna devam etmiş.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Nasrettin Hoca'nın eşiğinin adı nedir?

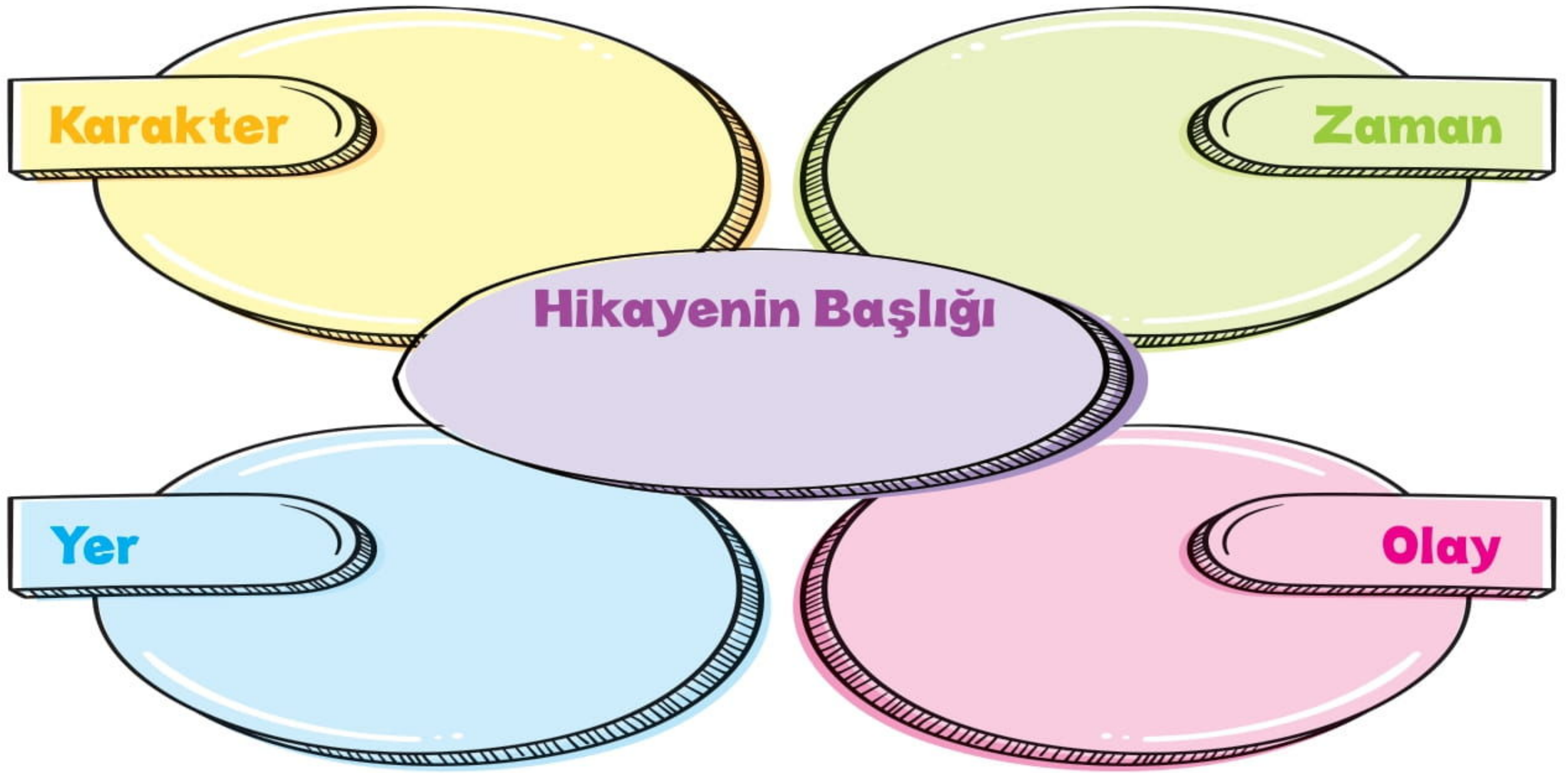
2. Nasrettin Hoca türkü söyleye söyleye nereye gidiyormuş?

3. Nasrettin Hoca'nın gölden kurtardığı adamın en belirgin özelliği nedir?

KISA BİLGİ

Hikaye haritası, bir hikayede bulunan **ana karakter** ve **yan karakterlerin**, karakterlerin başından geçen **olayın**, olayın yaşandığı **yerin** ve hikayenin yaşandığı **zamanın** gösterildiği etkinliktir.

4. Aşağıdaki hikaye haritasını okuduğumuz metne göre dolduralım.

5. Aşağıda verilen cümlelerden çıkarılabilecek ifadeleri işaretleyelim.

Öğretmen, öğrencilerine Türkçe ve sosyal bilgiler dersinden çok ödev verdi.

- Öğretmen sosyal bilgiler dersinde ödev vermiş.
- Öğretmen çok ödev vermiş.
- Öğretmen matematik dersinden de ödev vermiş.

Kardeşim ödevimi yaptığım Türkçe defterimi kırmızı kalemle karalamış.

- Türkçe ödevimi defterime yaptım.
- Kardeşim tükenmez kalemle defterimi karalamış.
- Kardeşim Türkçe defterimi kırmızı kalemle karalamış.

SÖKÜLMİYEN DİKENLER

Adamın biri evinin önüne diken dikmişti. Dikenler büyüdükçe yoldan geçenlere rahatsızlık vermeye başladı. Adam, dikenlerin evini ve kendini vahşi hayvanlarla kötü insanlardan koruyacağını düşündüğü için dikenleri sökmedi.

Bilge bir insan adamın yanına gelip:

- Ey ev sahibi! Bu dikenler yoldan gelip geçenlere rahatsızlık veriyor. İnsanların ve hayvanların canlarını acıtıyor. Daha fazla büyümeden evinin önünü temizle, dedi.

Adam:

- Bir zaman sonra dikenleri sökerim, dedi. Günler, aylar geçti adam bugünü yarına erteledi. Dikenler iyice kök saldılar. O kadar büyüdüler ki evi de kuşattılar. Adam artık evine giremez oldu.

Bilge kişiye söz verdiğinde dikenleri sökmediği için çok pişman oldu ama iş işten geçmişti.

Aynı kötü alışkanlıklar gibi. Onlar da zamanında sökülüp atılmazsa iş işten geçiverir.

(Mevlânâ'dan Hikayeler)

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Adamın biri nereye diken dikmiş? Dikenler büyüdükçe kimlere zarar vermiş?

.....

2. Ev sahibi, bilge insanın uyarılarına rağmen neden dikenleri sökmemiş?

.....

3. Dikenler iyice kök saldıığında ne olmuş?

4. Metinde dikenler hangi alışkanlığa benzetilmiş?

5. Metinde renkli olarak gösterilen sözcüklerin zıt anlamlılarını örnekteki gibi yazalım.

vahşi	x	evcil		x	
	x			x	

6. Aşağıdaki sözcükleri anlamlarıyla eşleştirelim.

vahşi	Tedirgin ve huzursuz olma durumu
rahatsızlık	Bazı bitkilerin dal, yaprak gibi bölümlerinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri
kuşatmak	Bir şeyi bulunduğu yerden kuvvet kullanarak veya gevşeterek çıkarmak.
diken	yabani, yırtıcı.
sökmek	Çevresini sarmak, çevrelemek, çevirmek.

7. Metne farklı bir başlık bulalım. Hikaye haritasını dolduralım.

Ad-Soyad: _____

No: _____

KISA BİLGİ

Özel ad; bir kişiye, benzerlerinden farklı özellik taşıyan varlığa veya topluluğa verilen adlardır. Özel adlar büyük harfle başlar.

➔ Kişi adları ve soyadları özel addır:

➔ Öğretmenimizin adı **Tekin Aslan**'dır.

➔ Hayvanlara verilen adlar özel addır:

➔ Kedim **Toraman**'la parkta biraz dolaştık.

➔ Devlet ve yer adları özel addır:

➔ **Türkiye**'nin başkenti **Ankara**'dır.

➔ Mahalle, cadde, sokak adları özel addır:

➔ Selim, **Pursaklar Mahallesi**, **Kurtuluş Caddesi**'nde oturuyor.

➔ Bayram ve kutlama günlerinin adları özel addır:

➔ **Kurban Bayramı** dinî, **Cumhuriyet Bayramı** millî bayramdır.

➔ Millet ve dil adları özel addır:

➔ **Alman** olmasına rağmen **Türkçe**'yi güzel konuşabiliyordu.

1. Örneği inceleyelim. Tablodaki başlıklara uygun örnekler yazalım.

Kişi Adı	Devlet Adı	İl Adı	Bayram - Gün Adı	Dil Adı
Merve	İtalya	Balıkesir	Anneler Günü	Japonca

KISA BİLGİ

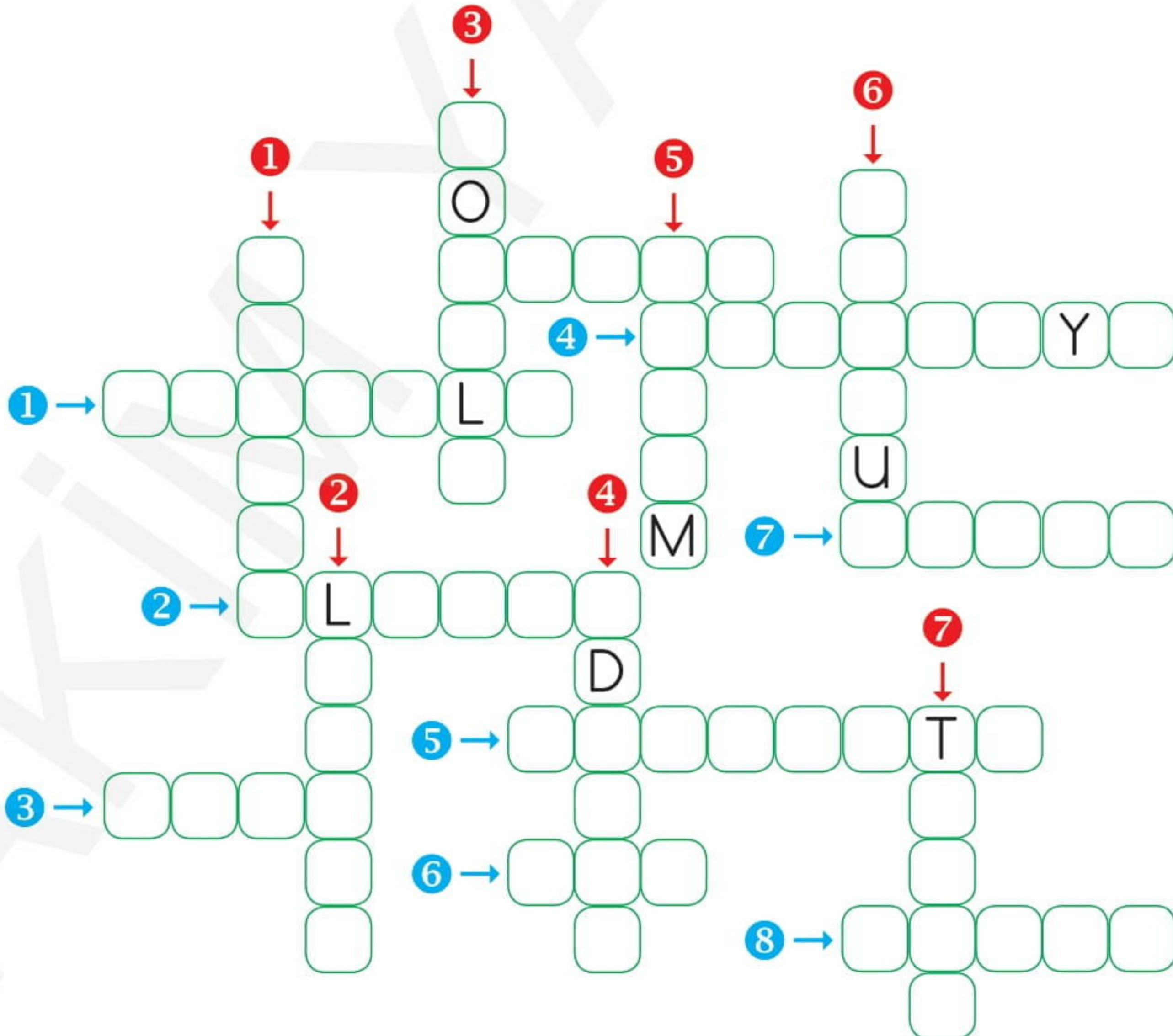
Tür adı; tek bir varlığa ait olmayan, aynı türden birden çok varlığı karşılayan adlardır. Tür adları küçük harfle başlar.

➔ Organ adları, hayvan ve bitki adları, araç-gereç ve eşya adları tür adıdır:

➔ akciğer, aslan, pırasa, kalem, koltuk gibi...

2. Tablodaki sözcüklerden özel ad olanları yukarıdan aşağıya, tür adı olanları soldan sağa bulmacaya yerleştiririm.

SANDALYE	ELBİSE	ÇİKOLATA	SAFİYE	LEVENT	
ŞEFTALİ	BODRUM	KORELİ	EDİRNE	ÇİÇEK	
ANI	TEKİR	İSLAM	RESİM	MEYVE	ANNE

Ad-Soyad: _____

No: _____

KISA BİLGİ

Bir duyguyu, düşünceyi, istek ya da haberi bildirmeye yarayan sözcük ya da sözcükler dizisine cümle (tümce) denir. Cümleler tek bir sözcükten oluşabileceği gibi birden fazla sözcükten de meydana gelebilir.

→ Aldı. (Cümle)

→ Babam pazardan elma ve portakal aldı. (Cümle)

1. Aşağıdaki ifadelerden cümle olanların başına ✓ işareti, cümle olmayanların başına ✗ işareti koyalım. Cümle olmayanları anlamlı birer cümle olacak şekilde tamamlayalım.

Derse başlamak için zilin

Yemeğe geç kaldım

Topladığı bütün kalemleri masasındaki

Kar yağdığında hemen bahçeye çıktık

Yatmadan önce ödevini bitirdi

Babasının hediye ettiği maket evi yaparken

Ayşe de geldi

Konuşurken telefonu elinden düşürdü

Annesi doğum gününde kızına

2. Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümleler yazalım.

→ kucağına köpeği aldı Feride yavru

→ gitti dün dedesiyle kitapçıya Selim

→ içeri sınıfın çalarak girdi kapısını

→ bir olgun yaşına çocuktu göre

→ çok çalışıyordu Necmi artık ders

3. Aşağıdaki her bir sütundan birer sözcük seçerek, örnekteki gibi, anlamlı ve kurallı cümleler oluşturalım.

Bahçeden	kediyi	gül	gittik.
Yavru	ördek	köyüne	götürdü.
Tatilde	kırmızı	veterinere	koydu.
Yeşil	masanın	gölde	topladım.
Kitaplarını	dedemin	üzerine	yüzüyordu.

Ad-Soyad: _____

No: _____

Cümle Bilgisi - 2

1. Aşağıdaki ifadeleri anlamlı birer cümle olacak şekilde tamamlayalım.

➤ Mustafa ve Hakan parktan _____

➤ Sonbahar gelince ağaçların yaprakları _____

➤ Akşam sekizde birlikte sinemaya _____

➤ Derya ödevini yapmak için _____

➤ Kamil Öğretmen sınavda başarılı olanlara _____

➤ Nermin merdivenlerden koşarak inerken _____

2. Aşağıdaki kutucuklarda karışık olarak verilen sözcüklerin başındaki numaraları kullanarak anlamlı cümleler oluşturalım.

1. dikkatli

2. geçerken

3. karşıya

4. olmalısın

5. karşıdan

1. oynadık

2. birlikte

3. Levent'le

4. futbol

5. bahçede

1. kalın

2. mevsiminde

3. giysiler

4. giymeliyiz

5. kış

1. aldım

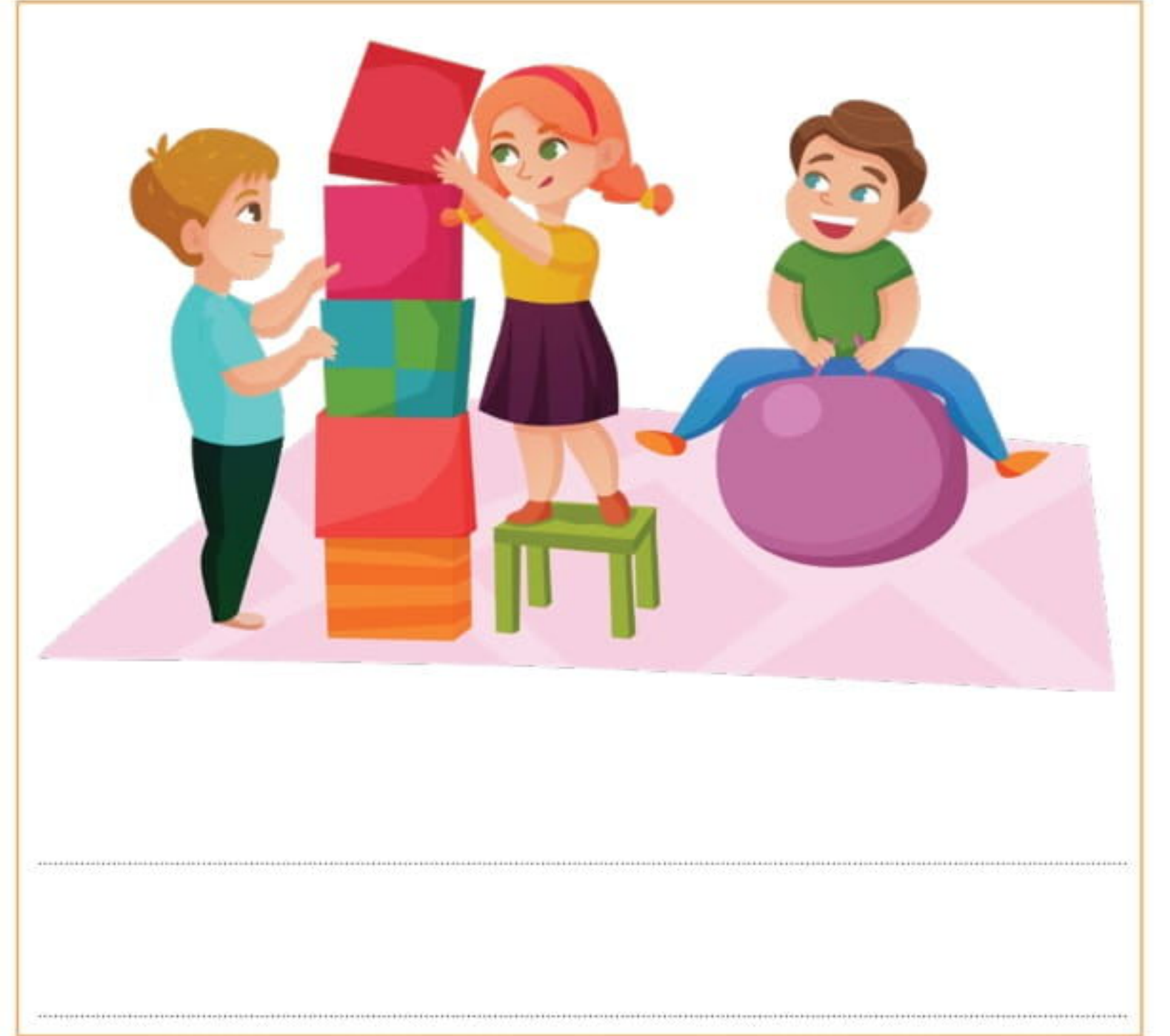
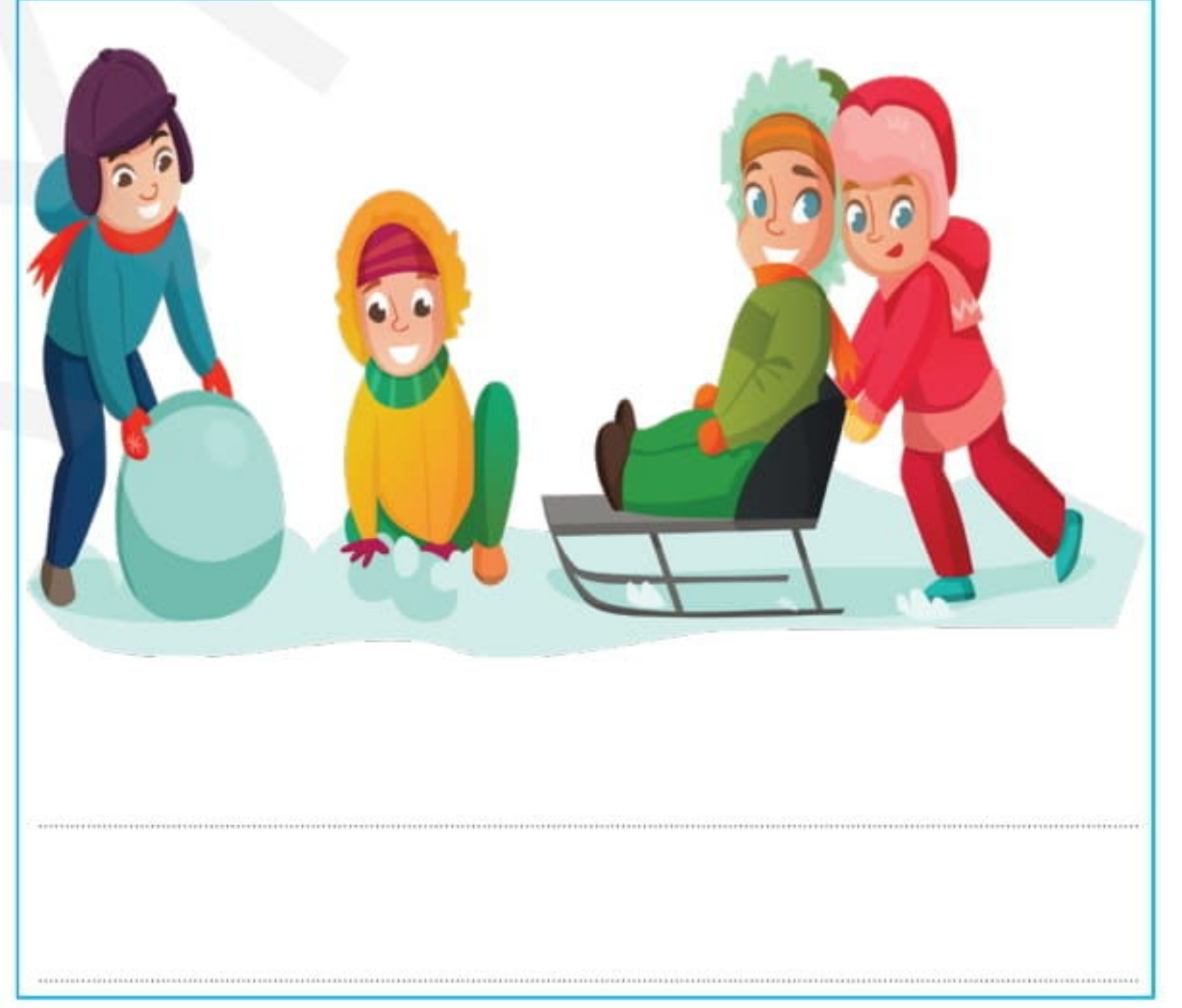
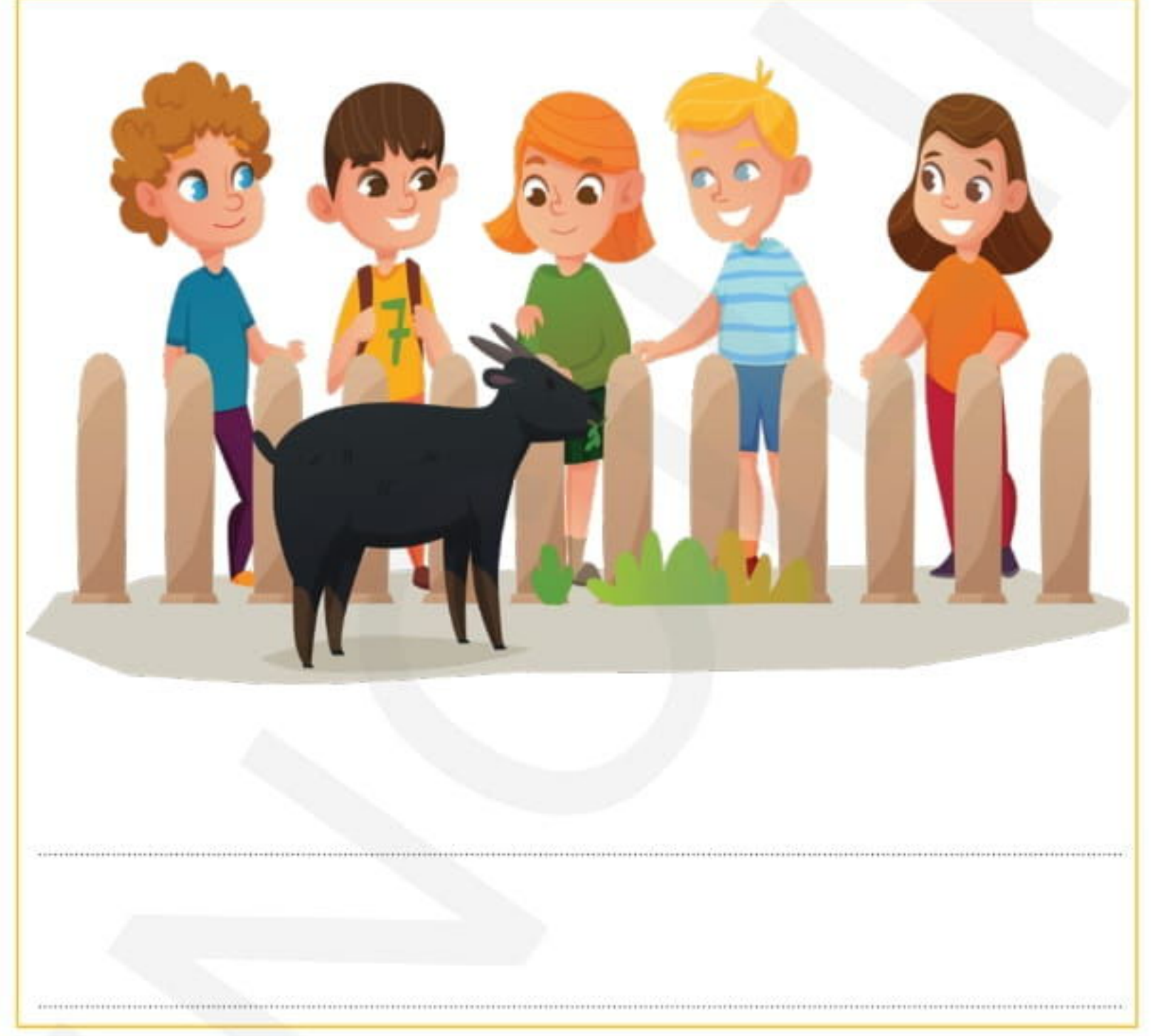
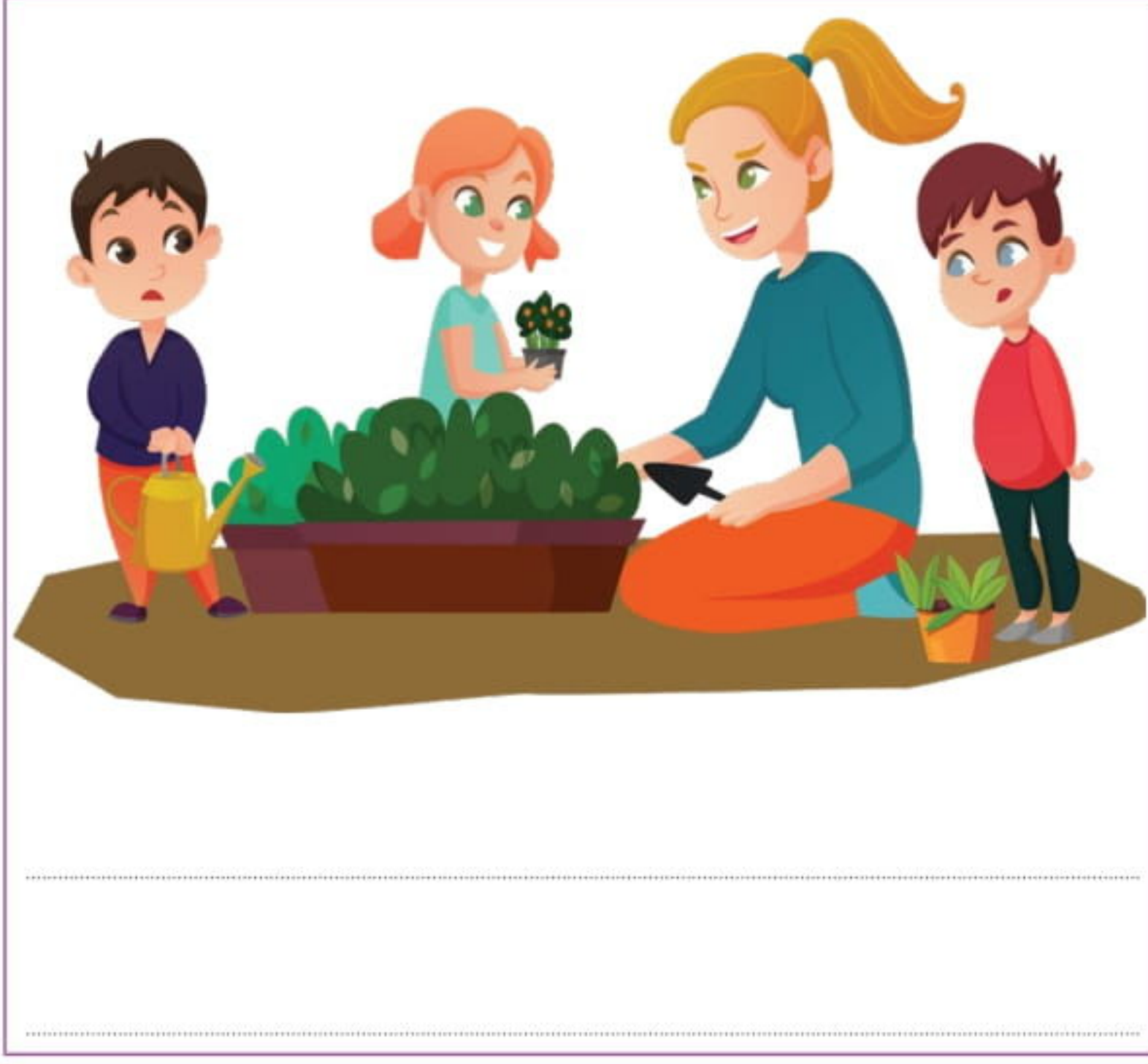
2. kalem

3. ve

4. kırtasiyeden

5. silgi

3. Aşağıdaki görsellerde verilen olayları anlatan birer cümle yazalım.

Ad-Soyad: _____

No: _____

1.

Bundan sonra yağmur yağmayacak.

Yukarıdaki cümle kaç sözcükten oluşmuştur?

A) 2 B) 3 C) 4

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sözcük sayısı diğerlerinden farklıdır?

A) Babam bize oyuncak aldı.
B) Sevgi, arkadaşlarıyla gitti.
C) Neyi doğru söylemedim?

3.

1 ağladı

2 küçük

3 çok

4 çocuk

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturursak sıralama nasıl olur?

A) 2 - 4 - 1 - 3
B) 4 - 2 - 3 - 1
C) 2 - 4 - 3 - 1

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi bir cümledir?

A) Çocuklar buralar da çok
B) Her sabah okula
C) Erkan annesini çok sever

5. "zamanında - tam - olalım - okulda"

Yukarıdaki sözcükleri anlamlı ve kurallı biçimde sıralarsak hangi sözcük en sonda olur?

A) Tam
B) Olalım
C) Zamanında

6.

Ağabeyim uzun bir süreden sonra bize

Yukarıdaki cümleye yazılacak "gelecek" sözcüğü satır sonuna sığmadığında hangisi gibi yazılırsa yanlış olur?

A) gel- B) ge-
ecek lecek
C) gele-
cek

7. "Tatilimiz" sözcüğü satır sonuna geldiğinde nasıl yazılmalıdır?

- A) Tat-
ilimiz
- B) Tatil-
imiz
- C) Tatili-
miz

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yanlış olarak bölünmüştür?

- A) dörtlü-
kten
- B) prog-
ram
- C) anlamlı-
rını

9.

yazdı Ali

cümle tahtaya

Anlamli ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda aşağıdaki sözcüklerden hangisi en sona gelmelidir?

- A) cümle
- B) yazdı
- C) tahtaya

10.

1 yardım 2 yaşlı

3 Alev 4 sinema

5 amcaya 6 etti

Anlamli ve kurallı bir cümle oluşturduğumuzda yukarıdaki sözcüklerden hangisi dışarıda kalır?

- A) 2 B) 3 C) 4

11. "Evde unutmuşum saatimi." cümlesini kurallı hale getirirsek hangi sözcük sonda olur?

- A) evde
- B) saatimi
- C) unutmuşum

12. Satır sonuna sığmayan sözcükleri bir sonraki satıra geçerken nasıl böleceğimizi anlatan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Satır sonuna sığmayan sözcük ilk ünsüzden ayrılarak yazılır.
- B) Satır sonuna sığmayan sözcüğün ilk ünlüsünden sonra ayrılarak yazılır.
- C) Satır sonuna sığmayan sözcükler hecelerinden bölünerek aşağı satıra geçilir.

Ad-Soyad: _____

No: _____

1.

Yukarıdaki sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda hangisi en sonda olur?

- A) 3 B) 4 C) 5

2.

Yukarıdaki sözcüklerle oluşturulan anlamlı ve kurallı cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beraber çay içtik akşam.
B) Akşam içtik çay beraber.
C) Akşam beraber çay içtik.

3. Aşağıdakilerden hangisi bir cümle değildir?

- A) Sonbaharda yapraklar dökülür
B) Yapraklar sararıp savrulur
C) Rüzgâr yaprakları etrafta

4.

Epey zamandır kitap

Yukarıdaki cümlenin anlamlı olması için aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanması gerekir?

- A) okumadım.
B) kırdım.
C) söyledim.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamlı ve kurallıdır?

- A) Çocuk elini, yüzünü yıkadı.
B) Yıkadı elini, yüzünü çocuk.
C) Çocuk yıkadı elini, yüzünü.

6.

Yukarıda verilen sözcüklerden hangisi olmasa anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulamaz?

- A)
 B)
 C)

7.

Yukarıda verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulursa, hangisi en sona gelmelidir?

- A) B) C)

8. Aşağıdaki cümleler oluş sırasına göre sıralandığında hangisi en sonda gelir?

- A) Fatma elini yüzünü yıkadıktan sonra kahvaltısını yaptı.
 B) Okula gitmek için evden çıktı.
 C) Okul formasını giydi.

9. Arkadaşını görünce ona sevgiyle gülümsedi.
 Arkadaşı henüz okula gelmemişti, onu bekledi.
 Zil çalınca yan yana sınıflarına girdiler.
 Çocuk erkenden okula gitti.

Yukarıda verilen cümleleri oluş sırasına göre sıralarsak doğru sıralama hangisi olur?

- A)
 B)
 C)

10. Babası çocuğu hastaneye götürdü.
 Çocuk elma almak için ağaca çıktı.
 Aşağı düşen çocuğun kolu kırıldı.
 Tam elmayı alacakken ayağı kaydı.

Yukarıda verilen cümleleri oluş sırasına göre sıralarsak en sonda hangisi olur?

- A)   B)   C)